

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-05- Nr.

DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „VALSTYBINIS INVESTICINIS KAPITALAS“ IR UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS VALSTYBINIŲ INVESTICIJŲ VALDYMO AGENTŪROS STEIGIMO IR VALSTYBĖS TURTO INVESTAVIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Valstybinis investicinis kapitalas“ ir uždarnosios akcinės bendrovės Valstybinių investicijų valdymo agentūra steigimo ir valstybės turto investavimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ paskelbtą valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbtą trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį ir karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir šių sprendimų neigiamą poveikį juridinių asmenų veiklai ir įgyvendinant Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą, kuriam pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 16 d. pasitarime (pasitarimo protokolas Nr. 14).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. balandžio 1 d. pasitarime (pasitarimo protokolas Nr. 17) priėmė sprendimą steigti Pagalbos verslui fondą (toliau – Fondas), kuris padės užtikrinti vidutinių ir didelių įmonių likvidumą, galimybes gauti finansavimą ir leis verslui greičiau atsigauti po krizės. Priėmus sprendimą steigti Fondą sukurtas Fondo įgyvendinimo struktūros modelis, pradėtas valstybės pagalbos notifikavimo Europos Komisijai procesas, konsultuotasi su Lietuvos institucijomis, tarptautinėmis finansinėmis institucijomis, verslui atstovaujančiomis organizacijomis.

Pasiekus principinį institucijų sutarimą dėl Fondo struktūros bei reikšmingą pažangą notifikavimo Europos Komisijai procese, Nutarimo projektu steigiamos dvi įmonės, t. y. uždaroji akcinė bendrovė „Valstybinis investicinis kapitalas“ (toliau – Bendrovė) ir uždaroji akcinė bendrovė Valstybinių investicijų valdymo agentūra (toliau – Agentūra), būsiančios komandinės ūkinės bendrijos dalyvės. Nutarimo projekto priėmimas būtinas siekiant tęsti Fondo steigimą. Nutarimo projekto pagrindinis tikslas – sukurti patikimą Fondo investavimui ir valdymui būtiną struktūrą.

Pagrindinė informacija apie Fondą*Fondo tikslai:*

- investicijų suteikimas vidutinėms ir didelėms Lietuvos įmonėms, kurių veiklos nutraukimas gali sukelti grandininę reakciją ir paveikti susijusius subjektus ir (arba) turėti reikšmingų socialinių ir ekonominių pasekmių;
- valstybei svarbių ekonomikos sektorių, kurie bus geriau pasirengę ekonomikos atsigavimo laikotarpiui, išsaugojimas;

SyncConvContent4969922568823053939.tmp

- kapitalo rinkos skatinimas, teikiant prioritetą kapitalo rinkos priemonėms;
- privačių investuotojų pritraukimas;
- specifinių tikslų (tvariosios, ekologiškos investicijos ar kiti), numatytų investuotojų susitarime, tam tikruose ekonomikos sektoriuose įgyvendinimas.

Fondo steigimo motyvai

Lietuvoje veikia apie 4500 vidutinių ir didelių įmonių (turinčių bent 50 darbuotojų), kurios sukuria virš 60 proc. bendrojo vidaus produkto ir daugiau nei pusę visų darbo vietų Lietuvoje. Tokios įmonės sumoka daugiau nei pusę visų pridėtinės vertės, pelno ir kitų mokesčių į valstybės biudžetą. Net ir santykinai nedidelės tokių įmonių dalies veiklos sutrikimas ar bankrotas atsilieptų valstybės ūkiui. Kadangi apie pusę vidutinių ir didelių įmonių trumpalaikių išsipareigojimų (siekiančių apie 10 mlrd. eurų) sudaro skolos tiekėjams bei darbuotojų atlyginimams, neigiami efektai sukeltų grandininės reakcijos ir reikšmingai paveiktų įvairius ekonominius klasterius – padarytų žalą mažesnėms įmonėms, būtų prarandamos darbo vietos bei sumažėtų darbuotojų pajamos.

Lietuvos banko atliekamos apklausos rodo, kad beveik pusė (48 proc., 2019 m. duomenys) Lietuvos ne finansų sektoriaus įmonių neturi finansinių išsipareigojimų kredito institucijoms. Daugiau nei 70 proc. vidutinių ir didelių įmonių Lietuvoje iki naujojo koronaviruso (COVID-19) protrūkio savo kapitalo poreikį užtikrindavo vidiniais resursais. Taigi naujų paskolų esamiems kredito institucijų klientams bei kreditų naujiems kredito institucijų klientams suteikimas gali būti sutrikdytas laikotarpiu, kai kredito institucijos koncentruojasi į esamų klientų paskolų refinansavimą. Dėl susiklosčiusios ekonominės padėties augant įmonių poreikiui skolintis ir padengti trumpalaikius išsipareigojimus tiekėjams ir darbuotojams, kredito institucijų pajėgumai ir pasirengimas suteikti paskolas gali nepatenkinti išaugusios skolinimosi paklausos, net ir atsižvelgus į naujai siūlomas priemones (lengvatines paskolas, garantijas išduodamoms paskoloms ir kt.) – tai gali būti ypač aktualu didelėms įmonėms, nes absoliuti dauguma dabartinių valstybės pagalbos priemonių teikiamos tik smulkiajam ir vidutiniam verslui.

Fondo investavimo tikslai atitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 3, 4, 6 ir 7 punktuose nurodytus kriterijus:

Kriterijus	Atitiktis
3) Investuojant skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas, stiprinamas ekonominis savarankiškumas ir (ar) tarptautinis konkurencingumas	Lietuvos banko kovo mėnesį parengti Lietuvos ekonomikos raidos scenarijai rodo, kad ekonomikos nuosmukis Lietuvoje šiemet yra neišvengiamas. Baziniame scenarijuje numatoma, kad reikšmingai turėtų smukti eksportas (-13,4 proc.) ir privatus vartojimas (-15,2 proc.). Kadangi šiuo metu ekonomikoje matomos neigiamos tendencijos yra visų pirma sukeltos išorinio šoko (o ne vidinių veiksnių, tokių kaip sumažėjęs produktyvumas ar konkurencingumas), valstybinės investicijos padėtų išsaugoti mokius ir veiklą tęsiančius tokius ekonomikos sektorius, kurie atsitraukus koronaviruso pandemijai ir išnykus veiklos suvaržymams bus geriau pasirengę ekonomikos atsigavimo laikotarpiui.
4) Investuojant bus siekiama savivaldybės ar visos šalies ekonominės ir socialinės sanglaudos Europos Sąjungos (toliau – ES) erdvėje, taip pat regionų ar pasaulio mastu	Kovojant su koronaviruso pandemijos sukeltais ekonominiais padariniais, ES valstybėms narėms leista naudotis visišku fiskalinių taisyklių lankstumu (dėl kovai su pandemija reikalingu

	<p>papildomų fiskalinių priemonių išaugusios valstybių išlaidos nebus vertinamos kaip neatitinkančios fiskalinės drausmės taisyklių), laisviau taikomos ir valstybės pagalbos teikimą verslui reglamentuojančios ES taisyklės. ES valstybės narės didelės lėšų sumas paskyrė siekdamas padėti įmonėms, valstybės pagalbos priemonių sąrašas nuolat auga¹.</p> <p>Kadangi Lietuvos įmonės veikia bendroje ES rinkoje, kitų valstybių teikiama parama gali iškraipyti konkurencinę aplinką Lietuvoje įsikūrusio verslo nenaudai, tokiu būdu sulėtindama arba sustabdydama Lietuvos ir turtingesnių ES valstybių narių konvergencijos procesą.</p>
6) Valstybės ir (ar) savivaldybių turto investavimu (valstybės ar savivaldybės įnašu) bus sukuriamas pridėtinė vertė ir užtikrinamas šių vertę kuriančios veiklos ilgalaikis ekonominis tvarumas	Lietuvos banko atlikti preliminarūs skaičiavimai rodo, kad tikėtina valstybės finansinė grąža iš Fondo veiklos (bazinio scenarijaus atveju) bus teigiama ir viršys vidutiniu laikotarpiu Europos Centrinio Banko siekiamą infliaciją (kiek mažesnę už 2 proc.).
7) Iš investavimo objekto bus gauta ne tik pelno (pajamų), bet ir gautas socialinis rezultatas (švietimo, kultūros, mokslo, aplinkos, sveikatos ir socialinės apsaugos, kitų panašių sričių) arba užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų valstybės ir savivaldybės funkcijų atlikimas	Lietuvos banko kovo mėnesį parengtas Lietuvos ekonomikos raidos bazinis scenarijus prognozuoja reikšmingą nedarbo augimą (iki 12,5 proc.) ir darbo užmokesčio mažėjimą (minus 2,6 proc. 2020 m.). Fondo veikla leis sumažinti trumpalaikį šoką ekonomikai ir padės išsaugoti dalį darbo vietų vidutinėse ir didelėse įmonėse (sukuriančiose virš 50 proc. visų darbo vietų Lietuvoje) ir susijusiose mažesnėse įmonėse, kurios be valstybės pagalbos nesulauktų ekonomikos atsigavimo laikotarpio.

Fondo investicinio portfelio planuojamas dydis:

1 mlrd. eurų, iš kurių valstybė iš valstybės biudžeto Fondui skiria 100 mln. eurų pradinį įnašą ir suteikia iki 400 mln. eurų dydžio valstybės garantiją ne nuosavybės vertybiniais popieriais, kurie išleidžiami lėšoms į Fondą pritraukti.

Fondo struktūra ir valdysena:

Fondo valdymo struktūra sukurta siekiant užtikrinti lygiavertį tinkamą atstovavimą investuotojų interesams, veiklos atskyrimą nuo politinių sprendimų įtakos taip, kad būtų užtikrinta nepriklausoma ir tvari Fondo veikla ilguoju laikotarpiu bei nepriklausomas jo valdymo ir investicinius sprendimus priimančių organų sprendimų priėmimas. Fondo valdysena atitiks gerąją valdymo praktiką, siekiant, kad būtų įgyvendinti teisėti investuotojų lūkesčiai bei interesai ir būtų užtikrinta skaidri ir nepriklausoma veikla.

Siekiant įgalinti privačių investuotojų įtraukimą, Fondas veiks kaip komanditinė ūkinė bendrija (toliau – KŪB), kurią įsteigs Nutarimo projekte nurodytos uždarnosios akcinės bendrovės. KŪB tikroji narė, kuri rūpinsis ir KŪB valdymu, bus Finansų ministerijos įsteigta Agentūra. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įsteigta Bendrovė bus Fondo komanditorė, suteikianti valstybės įnašą. Atsižvelgiant į poreikį užtikrinti reikiamas kompetencijas ir Fondo

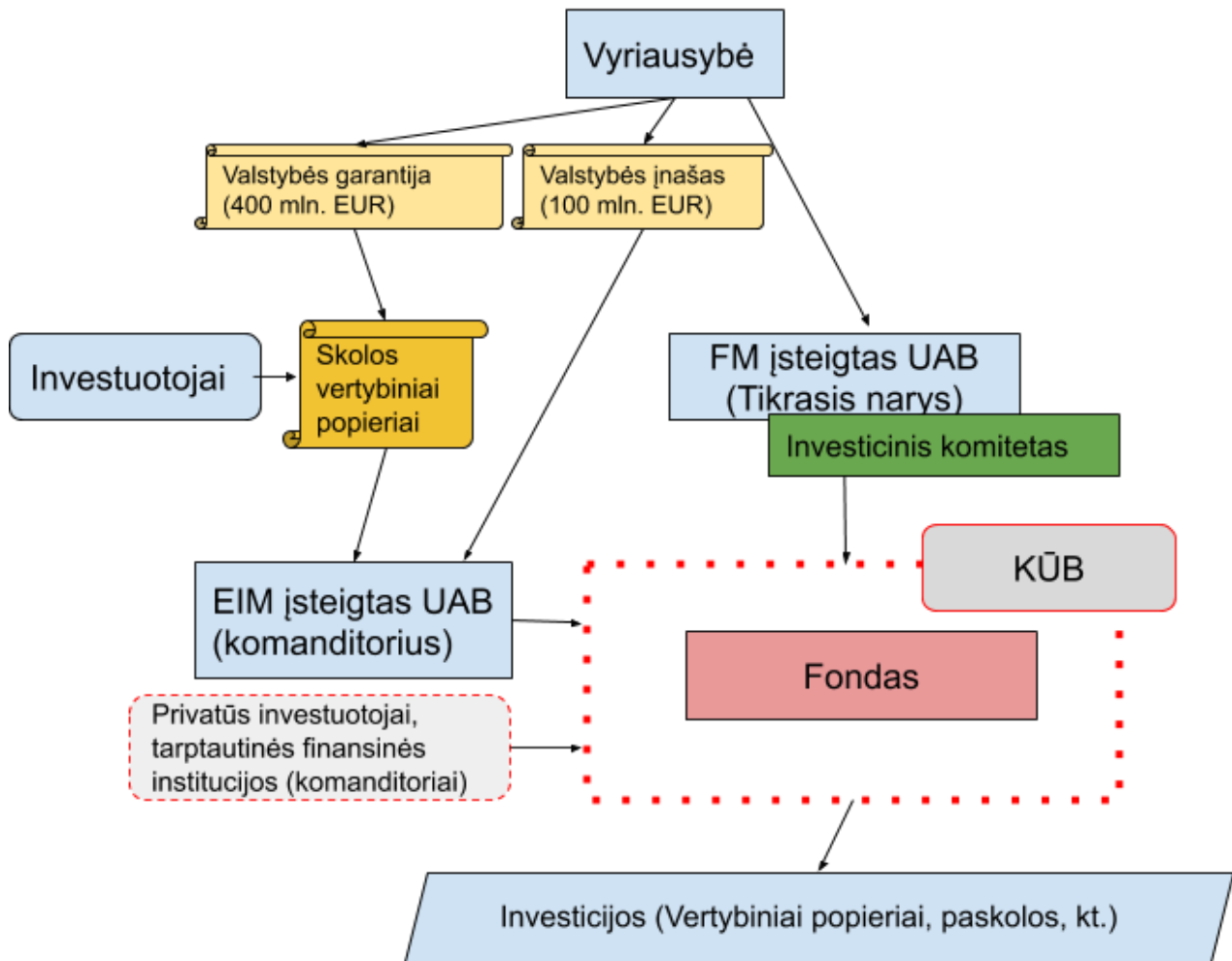
¹ Daugiau informacijos apie ES valstybių narių patvirtintas valstybės pagalbos priemones anglų kalba pasiekama [čia](#)

nepriklausomumą, Lietuvos bankas kviečiamas dalyvauti paskiriant atstovus į steigiamų uždaryjū akcinių bendrovių struktūras.

Kuriama Fondo valdymo struktūra siekiama maksimalaus Fondo valdymo efektyvumo, nepriklausomumo nuo dabar veikiančių fondų ir institucinių ir privačių investuotojų pasitikėjimo. Todėl Fondo valdymui steigiama nauja Agentūra, kuri sieks nacionalinės plėtros įstaigos (NPĮ) statuso. Tokiu būdu siekiama aiškiai atriboti skirtingas jau veikiančių NPĮ veiklas, sukurti atsvarą ir kontrolės sistemą. Šiuo metu veikiančios NPĮ nevykdo funkcijų, kurias ketinama nustatyti Agentūrai, ir neturi atitinkamų kompetencijų. Fondo administravimo ar investavimo perdavimas vienai iš dabartinių NPĮ, kuriant patronuojamąją jų įmonę, taip pat reikštų, kad patronuojančioji bendrovė valdytų ženkliai mažesnę turtą už patronuojamąją bendrovę. Tai padidintų jau veikiančiai NPĮ tenkančią riziką ir reikalautų esminių papildomų valdymo pokyčių. Šie pokyčiai (ypač turint omenyje UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ šiuo metu jau tenkantį krūvį) gali užsistėti ir reikšmingai nukelti Fondo veiklos pradžią.

Pažymėtina, kad Agentūros vadovui, valdybos nariams, stebėtojų tarybos nariams ir darbuotojams gali būti nustatytos papildomos skatinimo priemonės, nei numatyta galiojančiuose Vyriausybės nutarimuose, atsižvelgiant į investicijų valdymo rinkos praktiką ir šioje rinkoje taikomas skatinimo priemones.

Dėl susidariusių aplinkybių dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) pandemijos, paskelbtos ekstremalios situacijos ir neigiamos įtakos vidutiniam ir stambiajam verslui, Fondo veiklą svarbu pradėti kuo skubiau. Dėl to vykdant atrankas į KŪB valdymu besirūpinančios bendrovės valdybos narių ir stebėtojų tarybos narių pareigas pirmajai kadencijai numatoma galimybė netaikyti Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 „Dėl Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“, nuostatų.

Fondo turtas galės būti investuojamas į:

- juridinių asmenų išleistus skolos vertybinius popierius;
- paskolas, subordinuotąsias paskolas juridiniams asmenims;
- juridinių asmenų išleistus nuosavybės vertybinius popierius ir (ar)
- skolos finansines priemones, turinčias ar galinčias turėti akcinio kapitalo požymių.

Atsižvelgiant į 2020 m. kovo 19 d. Europos Komisijos komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ nustatytas sąlygas, Fondo investavimo sutartys bus sudaromos iki 2020 m. gruodžio 31 d. (arba vėlesnės datos, jei komunikate ji bus atitinkamai pakeista).

Fondo steigimo darbų planas:

Valstybės pagalbos notifikavimo Europos Komisijai proceso pabaiga	2020 m. gegužės 8 d.
Parengtų įstatymų projektų priėmimas Seime	2020 m. gegužės mėn.
Uždarytų akcinių bendrovių įsteigimas	2020 m. gegužės 8 d.
Vyriausybės pavedimas Finansų ministerijos įsteigtai Bendrovei vykdyti nacionalinės plėtros įstaigos veiklą	2020 m. gegužės mėn.
Komanditinės ūkinės bendrijos veiklos sutarties sudarymas	2020 m. gegužės 20 d.
Fondo veiklos pradžia	2020 m. birželio 1 d.

Nutarimo projektas neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatyta išimtimi, Nutarimo projektas su suinteresuotomis institucijomis nebuvo derinamas.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina ES teisės aktų nuostatų.

Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbė trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį ir karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, o Nutarimo projektu siekiama įsteigti Bendrovę Agentūrą, kurių steigimas būtinas siekiant įgyvendinti Fondo veiklas, todėl prašome teikiamą Nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje svarstyti ypatingos skubos tvarka kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybei su Finansų ministerijos 2020 m. balandžio 28 d. raštu Nr. (7.67E-05)-6K-2002541 pateiktais Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2694 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 8, 45, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 49¹ straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektais, kurie taip pat susiję su Fondo steigimu.

Taip pat teikiamas Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, kuriame numatyta pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai iki nutarimo pasirašymo dienos pateikti Europos Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos „Pagalbos verslui fondas“ schemos patvirtinimo.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Valstybės turto valdymo departamento direktorė Aušra Vičkačkienė (tel. 239 0122, el. p. ausra.vickackiene@finmin.lt) ir Investicijų departamento (direktorė Rūta Dapkutė-Stankevičienė, tel. 219 4436, el. p. ruta.dapkute@finmin.lt) Finansinių priemonių skyriaus (vedėja Agnė Kazlauskaitė, tel. 219 4495, el. p. agne.kazlauskaite@finmin.lt) patarėja Laurita Kazickienė (tel. 219 4406, el. p. laurita.kazickiene@finmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Valstybės pagalbos schemos projektas anglų k., 10 lapų.
3. Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Finansų ministras

Vilius Šapoka